

**Programma van toetsing en afsluiting
2016-2017
4 havo**

Inhoudsopgave

Inhoud	blz.
1. Inleiding	3
2. Rooster van toetsen en inleverdata	4
3. Commissie van beroep	8
4. Programma van toetsing en afsluiting per vak	9
5. Examenreglement	31

1. Inleiding.

In de 2^e fase is het schoolexamen over alle leerjaren gespreid. Dat betekent dat in 4 en 5 vwo en 4 havo al onderdelen van het schoolexamen worden afgenomen en dat de leerlingen formeel examenkandidaten zijn.

Elke examenkandidaat dient op de hoogte te zijn van de inhoud van het uitgereikte examenreglement. Bovendien moet elke examenkandidaat op de hoogte zijn van het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA). Het PTA is te vinden op de website van de school. Bovendien lichten de vakdocenten aan het begin van het schooljaar de vakspecifieke pagina's toe. Op die manier weet elke leerling welke onderdelen van het examenprogramma op het schoolexamen worden getoetst. In het boekwerkje dat u nu leest, staat naast het PTA en het examenreglement ook het toetsrooster, zodat elke leerling weet wat wanneer en op welke wijze getoetst wordt.

De 2^e fase is nog altijd in ontwikkeling en beweging. Ook in de regelgeving van het Ministerie van OC&W worden nog met enige regelmaat wijzigingen aangebracht. Zo is het niet ondenkbaar dat er m.b.t. de rekentoets nog wetswijzigingen komen.

Het is daarom niet uitgesloten dat onderdelen van het PTA en het examenreglement tijdens het schooljaar moeten worden aangepast. Uiteraard zullen wij u van dergelijke veranderingen op de hoogte stellen.

De begeleiding van de leerlingen is voor het schooljaar 2016-2017 als volgt geregeld:

havo 4 en 5	afdelingsleider:	Dhr. H. Wijnen
	decaan:	Mw. J.A. de Boer

Zij zullen in hun begeleidende werk worden ondersteund door mentoren.

De medewerkers van het Marnix College wensen de leerlingen van de bovenbouw havo en vwo een prettig en succesvol jaar toe.

S.J.G. Brefeld
plv. rector

2. Rooster van toetsen en inleverdata 4 havo 2016-2017

september						
dag	datum	vak	omschrijving	kl/cl	docent	bijzonderheden
do	15-sep	wisB	repetitie	cl.4	VW	
vr	23-sep	ec	repetitie	cl.2,3,5	JE,LE,SW	
ma	26-sep	na	repetitie	cl.1,5	VO,VO	
oktober						
di	4-okt	du	leestoets1	cl.4,5	PO,ED	
do	6-okt	fa	leestoets1	cl.1,5	AF,NF	
vr	7-okt	ne	leesvaardigh.1	H4 a t/m e	KN,KN,VF,VF, MY	
ma	10-okt	te	repetitie	cl.3	FC	samen met v4
di	11-okt	wisA	repetitie	cl.1,2,3,5,	SY,BW,EW,TW	
di	11-okt	wisB	repetitie	cl.4,5	VW	
do	13-okt	bi	repetitie	cl.1,3	TZ,SB	
ma. 17 oktober t/m vr. 21 oktober herfstvakantie						
vr	28-okt	ec	repetitie	cl.2,3,5	JE,LE,SW	
ma	31-okt	ma	repetitie	H4e	SX	
november						
di	1-nov	in	repetitie	cl.4,5	AW,DI	
wo	2-nov	en	combitoets1	H4d,e	VR,MJ	
do	3-nov	fa	kijk/luister dl.1	cl.1,5	AF,NF	
vr	4-nov	ma	repetitie	H4a t/m d	HG, SX, SX, SX	
ma	7-nov	en	combitoets1	H4a,b,c	EE,PE,VR	
di	8-nov	du	combitoets1	cl.4,5	PO,ED	
wo	9-nov	du	kijk/luister 1	cl.5	ED	
do	10-nov	fa	kijk/luister dl.2	cl.1,5	AF,NF	
vr	11-nov	du	kijk/luister 1	cl.4	PO	
vr	11-nov	wisB	repetitie	cl.4	VW	
ma	14-nov	na	repetitie	cl.1,5	VO,VO	
di	15-nov	gs	repetitie	cl.2,3,4	SG,SG,SX	
vr	18-nov	ne	repetitie	H4a t/m e	KN,KN,VF,VF,MY	
ma	21-nov	ak	repetitie	cl.1	DR	
ma	21-nov	fa	combitoets1	cl.1,5	AF,NF	
di	22-nov	wisA	repetitie	cl.1,2,3,5	SY,BW,EW,TW	
wo	23-nov	sk	repetitie	cl.2	BS	
do	24-nov	ak	repetitie	cl.2	NA	
vr	25-nov	sk	repetitie	cl.4	BS	
ma	28-nov	bi	repetitie	cl.1,3	TZ,SB	
di	29-nov	m&o	repetitie	cl.1,4	KO,KM	

december						
vr	2-dec	ec	repetitie	cl.2,3,5	JE,LE,SW	
ma	12-dec	en	leestoets1	H4a,b,c	EE,PE,VR	
di	13-dec	wisA	repetitie	cl.1,2,3,5	SY,BW,EW,TW	
di	13-dec	wisB	repetitie	cl.4	VW	
wo	14-dec	en	leestoets1	H4d,e	VR,MJ	
vr	16-dec	ne	repetitie	H4a t/m e	KN,KN,VF,VF,MY	
ma	19-dec	mu	repetitie	cl.1	EM	samen met v4
wo	21-dec	na	repetitie	cl.5	VO	
do	22-dec	na	repetitie	cl.1	VO	
januari						
do	12-jan	in	repetitie	cl.5	DI	schriftelijk
vr	13-jan	in	repetitie	cl.4	AW	schriftelijk
di	17-jan	du	boekverslag	cl.4,5	PO,ED	
do	19-jan	bi	repetitie	cl.1,3	TZ,SB	
vr	20-jan	wisB	repetitie	cl.4,5	VW	
ma	23-jan	fa	leestoets2	cl.1,5	AF,NF	
di	24-jan	gs	repetitie	cl.2,3,4	SG,SG,SX	
vr	27-jan	ne	spelling	H4a t/m e	KN,KN,VF,VF,MY	
ma	30-jan	en	vocabulary	H4a,b,c	EE,PE,VR	
di	31-jan	en	vocabulary	H4d,e	VR,MJ	
dag	datum	vak	omschrijving	kl/cl	docent	bijzonderheden
februari						
ma	6-feb	na	repetitie	cl.1,5	VO,VO	
di	7-feb	ak	repetitie	cl.1,2	DR,NA	
do	9-feb	te	repetitie	cl.3	FC	samen met v4
do	9-feb	ak	deadline Praktische Opdr.		DR,NA	uiterste inleverdatum
vr	10-feb	ec	repetitie	cl.1,3,5	JE,LE,SW	
ma	13-feb	en	combitoets2	H4a,b,c	EE,PE,VR	
ma	13-feb	ma	repetitie	H4e	SX	
di	14-feb	mu	repetitie	cl.5	EM	samen met v4
wo	15-feb	en	combitoets2	H4d,e	VR,MJ	
do	16-feb	fa	combitoets2	cl.1,5	AF,NF	
vr	17-feb	ma	repetitie	H4a t/d	HG,SX,SX,SX	
ma	20-feb	sk	repetitie	cl.4	BS	
di	21-feb	gs	staatsinrichting	cl.2,3,4	SG,SG,SX	digitaal inleveren!!
wo	22-feb	sk	repetitie	cl.2	BS	
do	23-feb	wisB	repetitie	cl.4	VW	

maart						
tussen 7 en 20 maart vindt de Rekentoets plaats voor H4a t/m e						
di	7-mrt	m&o	repetitie	cl.1,4	KO,KM	
di	14-mrt	du	combitoets 2	cl.4,5	PO,ED	
vr	17-mrt	ec	repetite	cl.1,3,5	JE,LE,SW	
ma	20-mrt	en	boektoets	H4a,b,c	EE,PE,VR	
di	21-mrt	en	boektoets	H4d,e	VR,MJ	
ma	27-mrt	te	repetite	cl.3	FC	samen met v4
april						
repetitieweek van ma 3 april t/m vr 7 april:						
		ne	rep.lit.gesch.	H4a t/m e	KN,KN,VF,VF,MY	1 lesuur
		fa	schrijftoets	cl.1,5	AF,NF	2 lesuren achter PC
		du	schrijftoets	cl.4,5	PO,ED	2 lesuren achter PC
		gs	repetitie	cl.2,3,4	SG,SG,SX	1 lesuur
		ak	repetitie	cl.1,2	DR,NA	1 lesuur
		wisA	repetitie	cl.1,2,3,5	SY,BW,EW,TW	1 lesuur achter PC
		wisB	repetitie	cl.4,5	VW	1 lesuur
		na	repetitie	cl.1,5	VO,VO	1 lesuur
		sk	repetitie	cl.2,4,5	BS,BS	1 lesuur
		bi	repetitie	cl. 1,3	TZ,SB	1 lesuur
		m&o	repetitie	cl.1,4	KO,KM	1 lesuur
		ec	repetitie	cl.2,3,5	JE,LE,SW	1 lesuur
		ma	repetitie	h4a t/m e	HG, SX,SX,SX,SX	1 lesuur
		in	repetitie	cl.4,5	AW,DI	1 lesuur achter PC
do	13-apr	lob-dossier inleveren bij de mentor				
ma. 17 april t/m vr. 29 april meivakantie						
mei						
in de maand mei/juni		ne	schrijfvaard.	H4a t/m e	KN,KN,VF,VF,MY	1 lesuur achter PC
in de maand mei		en	schrijftoets	H4a t/m e	EE,PE,VR,VR,MJ	1 lesuur achter PC
di	9-mei	du	kijk/luister dl.1	cl. 4,5	PO,ED	
wo. 10 mei t/m za. 13 mei reisdagen havo4						
di	16-mei	fa	kijk/luister dl.1	cl.1	AF	
di	16-mei	mu	repetitie	cl.1	EM	samen met v4
wo	17-mei	fa	kijk/luister dl.1	cl.5	NF	
do	18-mei	fa	kijk/luister dl.2	cl.1	AF,NF	
do	18-mei	wisB	repetitie	cl.4	VW	
vr	19-mei	ec	repetitie	cl.1,3,5	JE,LE,SW	
ma	22-mei	en	luistervaardigh.	H4a,b,c	EE,PE,VR	
di	23-mei	m&o	repetitie	cl.1,4	KO,KM	1 lesuur achter PC
di	23-mei	du	kijk/luister dl.2	cl.4,5	PO,ED	
wo	24-mei	en	luistervaardigh.	H4d,e	VR,MJ	
do. 25 mei t/m zo. 28 mei hemelvaartweekend						
wo	31-mei	ma	repetitie	H4e	SX	

dag	datum	vak	omschrijving	kl/cl	docent	bijzonderheden
juni						
in de maand mei/juni		ne	schrijfv.	H4a t/m e	KN,KN,VF,VF,MY	1 lesuur achter PC
do	1-jun	fa	combitoets3	cl.1,5	AF,NF	
vr	2-jun	ma	repetitie	H4a t/md	HG,SX,SX,SX	
do	8-jun	te	repetitie	cl.3	FC	samen met v4
ma	12-jun	en	combitoets 3	H4a,b,c	EE,PE,VR	
di	13-jun	du	combitoets3	cl.4,5	PO,ED	
wo	14-jun	en	combitoets3	H4d,e	VR,MJ	
repetitievrije week van do 15 juni t/m wo 21 juni:						
hierin vinden plaats:						
		na	practicum	cl.1,5	VO,VO	
		fa	spreektoets	cl.1,5	AF,NF	
		du	spreektoets	cl.4,5	PO,ED	
		en	spreektoets	H4a t/m e	EE,PE,VR,VR,MJ	
repetitieweek van do 22 juni t/m wo 28 juni:						
		ne	leesvaardheid2	H4a t/m e	KN,KN,VF,VF,MY	1 lesuur
		fa	leestoets	cl.1,5	AF,NF	1 lesuur
		du	leestoets	cl.4,5	PO,ED	1 lesuur
		en	leestoets	H4a t/m e	EE,PE,VR,VR,MJ	2 lesuren
		gs	repetitie	cl.2,3,4	SG,SG,SX	1 lesuur
		ak	repetitie	cl.1,2	DR,NA	1 lesuur
		wisA	repetitie	cl.1,2,3,5	SY,BW,EW,TW	1 lesuur
		wisB	repetitie	cl.4,5	VW	1 lesuur
		na	repetitie	cl.1,5	VO,VO	1 lesuur
		sk	repetitie	cl.2,4	BS,BS	1 lesuur
		bi	repetitie	cl.1,3	TZ,SB	1 lesuur
		in	repetitie	cl.4,5	AW,DI	2 lesuren achter PC
		ec	repetitie	cl.2,3,5	JE,LE,SW	1 lesuur
		m&o	repetitie	cl.1,4	KO,KM	1 lesuur

3.Commissie van beroep.

Het bevoegd gezag van het Marnix College heeft in overeenstemming met artikel 6 van het examenreglement een commissie van beroep ingesteld.

De samenstelling en de werkwijze van de commissie van beroep is geregeld in een door het bevoegd gezag vastgesteld reglement. Dit reglement wordt op verzoek toegestuurd.

Het correspondentieadres van de commissie is:

Commissie van beroep,
Marnix College,
Postbus 8037,
6710 AA Ede.
Tel: 0318-650035.

Voor het schooljaar 2016-2017 is de samenstelling van de commissie van beroep als volgt:

namens de Raad van Toezicht:

lid: Dhr. J. Hazeleger
pl. v. lid: Prof. Dr. J.H.S.G.M. de Jong

namens de oudergeleding:

lid: Mevr. A.D.C. Mattijssen-Martin, B.ec.
pl. v. lid: Mevr. Mr. E.F.G. Hoogland

namens de personeelsgeleding:

lid: Dhr. W. den Ouden
pl. v. lid: Dhr. T.A.M. van der Heijden

4. Programma van toetsing en afsluiting per vak

PTA 2016-2017

Vak: Nederlands

Leerjaar: 4 Havo

Methoden: Nieuw Nederlands, Laagland. Voor alle toetsen geldt; lesstof is toetsstof.

periode	toetsvorm/ toetsduur	leerstofomschrijving	Weging overgang	code
september	so, half lesuur	Werkwoordspelling (gekoppeld aan extra lessen spelling)	n.g. ¹	ov1
eind oktober	boekenkaart	Leesboek 1: lezen van een literaire titel	n.g. ²	
begin oktober	repetitie, één lesuur	Leesvaardigheid 1 (incl. cursus argumentatieve vaardigheden)	1x	ov2
half november	repetitie, één lesuur	Literatuur: toepassing literaire begrippen uit <i>Laagland</i>	1x	ov3
begin december	boekenkaart	Leesboek 2: lezen van een literaire titel	n.g. ²	
half december	repetitie, één lesuur	Formulieren	1x	ov4
eind januari	repetitie, één lesuur	Spelling	1x	ov5
februari	so, half lesuur op pc	Bronvermelding	n.g. ³	ov6
maart/april	mondelijke presentatie	Mondeling betoog: 5 minuten per leerling	1x	ov7
april (rep. week)	repetitie, één lesuur	Literatuurgeschiedenis: <i>Laagland</i> cursus 8 'middeleeuwen t/m 17 ^e eeuw'	1x	ov8
maart/april	boekenkaart	Leesboek 3: lezen van een literaire titel	n.g. ²	
mei t/m juni	repetitie, één lesuur	Schrijfvaardigheid: zakelijk schrijven (digitaal en geprint inleveren) - Klachtenbrief (casus) - Sollicitatiebrief (casus) - Motivatiebrief (casus)	2x	ov9
juni	boekenkaart	Leesboek 4: lezen van een literaire titel (opdracht <i>lezenvoordelijst.nl</i>)	n.g. ²	
laatste rep. week	repetitie, één lesuur	Leesvaardigheid 2 (incl. cursus argumentatieve vaardigheden)	2x	ov10

¹: De instaptoets werkwoordspelling dient **voldoende** te zijn, anders krijg je in de eerste helft van het schooljaar enkele verplichte bijspijkerlessen werkwoordspelling.

²: De titels op je boekenkaart worden bijgehouden door je docent. Daarnaast dien je zelf ook je administratie op orde te hebben. De **vier** titels die je in havo 4 leest, neem je mee naar havo 5 voor het (mondeling) schoolexamen literatuur. Voor alle boeken geldt: oorspronkelijk in het Nederlands geschreven; vooraf boek laten 'keuren'.

³: De toets bronvermelding dient **foutloos** te zijn gemaakt voor een **naar genoeg** beoordeling. Fouten van leerlingen worden aangestreept, waarna zij hun fouten dienen te verbeteren totdat het werk volledig foutloos is.

Methode:

Periode	Toetsduur	Leerstofomschrijving	Weging Overgang	code
oktober	50 min	Leestoets1 (mavo) + ex.id.	1x	ov1
november	2 x 50 min	Kijk- en luistertoets (mavo)	1x	ov2
november	50 min	Combitoets1	1x	ov3
januari	50 min	Leestoets2 (mavo+havo) + ex.id.	2x	ov4
februari	50 min	Combitoets2	1x	ov5
maart		Franse opdracht (incl. taalverzorging1 + 2)	1x	ov6
maart - juni	15 min	Spreektoets	1x	ov7
rep.week april	2 lesuren	Digitale schrijftoets op PC	2x	ov8
mei	2 x 50 min	Kijk- en luistertoets2 (mavo+havo)	2x	ov9
mei	50 min	Boekverslag (incl. taalverzorging3)	o/v	ov10
juni	50 min	Combitoets3	1x	ov11
rep.week juni	50 min	Leestoets3 (havo)	3x	ov12

Methode: Na Klar!

Periode	Toetsvorm/ toetsduur	Leerstofomschrijving	Weging Overgang	code
oktober	Leestoets 1	Cito Mavo/Havo	1x	ov1
	Kijk-/luistertoets 1	Cito Mavo/Havo	1x	ov2
november	Combitoets 1	Grammatica en idioom	1x	ov3
januari	Boekverslag*	Verslag volgens format (Nederlands)	1x	ov4
februari-juni	Boekpresentatie*	Boek, schrijver, periode	1x	ov5
maart	Combitoets 2	Grammatica en idioom	1x	ov6
repetitieweek april	Brieftoets** (2 lesuren)	Informeel brief op de computer	2x	ov7
mei	Kijk-/luistertoets 2 (2 lesuren)	Cito Havo	2x	ov8
juni	Combitoets 3	Grammatica en idioom	1x	ov9
repetitievrije week	Spreektoets (15 minuten)	-	2x	ov10
repetitieweek juni	Leestoets 2	Cito Havo	2x	ov11

* Bij de beoordeling van het boekverslag en bij de boekpresentatie telt **de Nederlandse taalverzorging** mee;

** De leerlingen leveren de oefenbrieven **digitaal** in en de brieftoets wordt **digitaal** in het computerlokaal afgenomen.

Methode: Of Course

Periode	Toetsvorm/ toetsduur	Leerstofomschrijving	Weging Overgang	Code
September		<i>Diagnostisch lezen(1)</i>	0x	ov1
November	Combitoets 1 (schriftelijk, 1 lesuur)	Vocabulary, Grammar, etc zoals behandeld in. Unit 1 & 2	1x	ov2
December		<i>Diagnostisch luisteren</i>	0x	ov3
December	Leestoets (1 lesuur)		2x	ov4
Januari/Februari	Boektoets	Roman	1x	ov5
	Leesdossier	Variatie aan teksten		
Januari/Februari	1 Lesuur	Vocabulary toets n.a.v. leesdossier	1x	ov6
Februari	Combitoets 2 (schriftelijk, 1 lesuur)	Vocabulary, Grammar, etc. zoals behandeld in Unit 3 & 4	1x	ov7
Maart		<i>Diagnostisch lezen(2)</i>	0x	ov8
Mei	Schrijftoets (1 lesuur, computerlokaal)	Informeel brief	2x	ov9
Mei	Luistertoets (1 lesuur)	Cito Kijk/Luistertoets (havo)	2x	ov10
Juni	Combitoets 3 (schriftelijk,1 lesuur)	Vocabulary, Grammar, etc. zoals behandeld in Unit 5 & 6	1x	ov11
Juni	Spreektoets (15 min.)	Dialog over diverse onderwerpen	2x	ov12
Juni/juli	Leestoets (schriftelijk, 2 lesuren)	CITO (havo)	2x	ov13

Diagnostische toetsen (ov1, ov3, ov8) worden niet met een cijfer beoordeeld, alleen met O/V/G

Methode: Paso Adelante 1 en 2

Periode	Toetsvorm/ Toetsduur	Leerstofomschrijving	Weging Overgang	ov-code
eind oktober/begin november	SO C1 PA1	Grammatica en Idioom	1x	ov1
	Combitoets C1/2 PA1 (1 lesuur)	Grammatica en Idioom	3x	ov2
	SO C3 PA1	Grammatica en Idioom	1x	ov3
medio/laat december	Combitoets C3/4 PA1 (1 lesuur)	Grammatica en Idioom	3x	ov4
	SO C5 PA1	Grammatica en Idioom	1x	ov5
begin maart	Combitoets C5/6 (1 lesuur)	Grammatica en Idioom	3x	ov6
repetitieweek april	luistertoets (2 lesuren)	Luistervaardigheid	3x	ov7
mei/juni	Presentatie C2, in ELO plaatsen	Schrijf- en spreekvaardigheid	2x	ov8
begin juni	Combitoets C1/2 (1 lesuur)	Grammatica en Idioom	3x	ov9
juni toetsweek	Digitale leestoets (1 lesuur)	Leesvaardigheid	3x	ov10

NB: Bij elke combitoets zal ook de Nederlandse spelling en grammatica beoordeeld worden.

Methode: Memo, geschiedenis voor de bovenbouw, HAVO (leer/opdrachtenboek) Malmberg 2011

Periode	Toetsvorm toetsduur	Leerstofomschrijving	Weging Overgang	Weging SE	code
week 46	schriftelijk 1 lesuur	tijdvakken 1 en 2 blz. 6 - 45 Jagers en boeren + Oudheid	1x	5 %	ov1 se1
week 4	schriftelijk 1 lesuur	tijdvakken 3 en 4 blz. 46 – 89 Middeleeuwen + kenmerkende aspecten van tijdvak 1 en 2 incl. taalverzorgingswaardering	1x	5 %	ov2 se2
week 8	digitaal inleveren	Thema: Staatsinrichting Hoofdstuk 14 blz. 276 – 305	1x	5%	ov3 se3
april	digitaal inleveren	Praktische Opdracht incl. taalverzorgingswaardering	1x	10%	ov4 se4
repetitieweek april	schriftelijk 1 lesuur	tijdvak 5 blz. 92 – 106 De renaissance en tijdvak 8.1 en 8.2 blz. 140 - 149 Verlichting + kenmerkende aspecten van tijdvak 1 t/m 4 incl taalverzorgingswaardering	1x	5%	ov5 se5
repetitieweek juli	schriftelijk 1 lesuur	tijdvakken 8.3 en 8.4 blz. 140 – 160 De democratische revoluties tijdvak 9 blz. 164 – 178 De industriële revolutie + kenmerkende aspecten van tijdvak 1 t/m 5 en 8 en 9	1x	5 %	ov6 se6

Methode: - BuiteNLand

Periode	Toetsvorm/ toetsduur	Leerstofomschrijving	Weging Overgang	Weging S.E.	code
week 47/48	Schriftelijke toets 1 lesuur	H.1 Wereld (grensregio's + mondiale patronen)	1x		ov1
		Opstarten PO			
	ELO	Inleveren plan-van-aanpak PO (incl. taalverzorging)			
week 6	Schriftelijke toets 1 lesuur	H.2 Aarde (klimaat)	1x		ov2
deadline: begin feb 2017	ELO/ schriftelijk	Inleveren PO (incl. taalverzorging)	1x	20%	ov3 se1
rep.week /april	Schriftelijke toets 1 lesuur	H.3 Leefomgeving (stedelijke gebieden)	1x		ov4
rep.week/juni	Schriftelijke toets 1 lesuur	H.4 Leefomgeving (rivieren)	1x		ov5

Ieder hoofdstuk waarin een CE-onderwerp getoetst wordt, zal afgesloten worden met digitale examentraining m.b.v. VO-content.

Methode: Moderne Wiskunde – 11^e editie, 4 havo A

Periode	Toetsvorm/ toetsduur	Leerstofomschrijving	Weging Overgang	Weging SE	code
half oktober	repetitie	H1: Rekenen H2: Tabellen en grafieken Vaardigheden 1	1x		ov1
eind november	repetitie	H5: Lineaire en exponentiele groei Vaardigheden 2	1x		ov2
half december	repetitie	Vaardigheden 1, 2, 3 en 4 (alle vaardigheden die dit jaar behandeld zijn)	1x		ov3
repetitieweek	repetitie met computer	H3: Statistische vraagstellingen H4: Systematisch tellen H7: Statistische verwerking met ICT	1x	5%	ov4/ se1
repetitieweek	repetitie	H6: Grafieken en vergelijkingen H8: Grafieken en veranderingen	1x		ov5

Methode: Moderne Wiskunde – 11^e editie, 4 havo B

Periode	Toetsvorm/ toetsduur	Leerstofomschrijving	weging overgang	code
Eind sept	rep/lesuur	H1: Vergelijkingen	1x	ov1
half oktober	rep/lesuur	H2: Functies en grafieken Vaardigheden 1	2x	ov2
half november	rep/lesuur	H3: Machtsfuncties	1x	ov3
half december	rep/lesuur	H4: Exponentiele functies Vaardigheden 2	2x	ov4
eind januari	rep/lesuur	H5: Afstanden en hoeken	1x	ov5
half februari	rep/lesuur	H6: Afgeleide functies Vaardigheden 3	2x	ov6
repetitieweek	rep/lesuur	H7: Lijnen en afstanden	1x	ov7
begin mei	rep/lesuur	Vaardigheden	2x	ov8
repetitieweek	rep/lesuur	H8: Periodieke functies Vaardigheden 4	2x	ov9

Methode: - Overal Natuurkunde deel H4

Periode	Toetsvorm/ toetsduur	Leerstofomschrijving	Weging Overgang	Weging S.E.	code
Begin oktober	1 lesuur schr.	Hoofdstuk 1	1x		ov1
Half november	1 lesuur schr.	Hoofdstuk 2	1x		ov2
half december	1 lesuur schr.	Hoofdstuk 3	1x		ov3
eind januari	1 lesuur schr.	Hoofdstuk 4	1x		ov4
rep.week april	1 lesuur schr.	Hoofdstuk optica	1x	5%	ov5 se1
eind mei	Schr. Verslag	Eigen vergelijkend onderzoek (digitaal)	1x		ov6
rep.vrije week	1,5 uur	practicum	1x	15%	ov7 se2
rep.week juni	1 lesuur schr.	Hoofdstuk 5 en 6	1x		ov8
gedurende het jaar	2 Handelingsdelen Verslagen	Betalabproef A + B (digitaal + taalverzorging)	n.g.		ov9

Methode: - NOVA scheikunde – havo sk bovenbouw, deel 1 & 2

Periode	Toetsvorm/ toetsduur	Leerstofomschrijving	Weging Overgang	Weging SE	code
november	Schriftelijk, 1 lesuur	Hoofdstuk 1+3: Atoombouw	2 x		ov1
eind februari	Schriftelijk, 1 lesuur	Hoofdstuk 2+3: Bindingstypen	2 x		ov2
rep.week april	Schriftelijk, 1 lesuur	Hoofdstuk 3+4: Zouten	2 x		ov3
rep.week juni	Schriftelijk, 1 lesuur	Hoofdstuk 3+5+9: Koolstofverbindingen/ Polymeren	2 x		ov4
gehele jaar	Bètalabpracticum	Gemiddelde van 2 practica in het bètalab voor verslag (ELO, wordt ook op taalverzorging beoordeeld)	1 x		ov5

Methode: - Biologie Interactief havo 1 tweede fase

Periode	Toetsvorm/ toetsduur	Leerstofomschrijving	Weging Overgang	Weging SE	Code
half oktober	1 lesuur schrijven	H2 Seksualiteit en voortplanting (op taalverzorging wordt gelet)	1x		ov1
eind november	1 lesuur schrijven	H3 Bouw en functie van Cellen (op taalverzorging wordt gelet)	1x		ov2
half januari	1 lesuur schrijven	H4 Levenscyclus van cellen H5 Invloed van DNA	2x		ov3
april repetitieweek	1 lesuur schrijven	H6 Erfelijkheid H7 Alles verandert	2x		ov4
juni repetitieweek	1 lesuur schrijven	H8 Leven van de zon H9 Structuur in de natuur (op taalverzorging wordt gelet)	2x		ov5
Gehele jaar	1 SO	Bètalabverslag	1x		ov6
	1 SO	Bètalabverslag	1x		ov7
	1 SO	H6 Erfelijkheid	1x		ov8
April-juni	PO	Veldonderzoek (inleveren in de ELO, er wordt gelet op taalverzorging)		10%	se1

Methode: ENIGMA-online.nl, deel 1

Periode	Toetsvorm/ Toetsduur	Leerstofomschrijving	Weging Overgang	Weging SE	code
begin november	1 lesuur, schriftelijk	Hfst.1: Informatieverwerkende systemen. + Hfst.2: Elementaire bewerkingen	2 x		ov1
november tot januari	product: analyse bedrijf + documentatie	Hfst. 5: Maatschappelijke aspecten (incl. taalverzorging)	2 x	13%	ov2 se1
half januari	1 lesuur, schriftelijk	Hfst 3: Hardware + Hfst.6: Besturingssystemen	2 x		ov3
half april	1 lesuur, achter de pc	Hfst.7: databases	2 x	13 %	ov4 se2
repetitieweek juni	2 lessen, achter de PC	Hfst.4: Programmeren	2 x	14 %	ov5 se3
gehele jaar	e-mail	Opdrachten inleveren via ELO (incl. taalverzorging)	1 x		ov6

Methode: LWEO

Periode	Toetsvorm/ toetsduur	Leerstofomschrijving	Weging overgang	Weging S.E.	code
eind september	Schriftelijke repetitie 1 uur	Crisis helemaal	1x		ov1
eind oktober	Schriftelijke repetitie 1 uur	Vervoer hoofdstuk 1 t/m 5 + kernbegrippen	1x		ov2
1 ^e week december	Schriftelijke repetitie 1 uur	Vervoer hoofdstuk 3 t/m 6 en Jong en Oud H1 en H2 + kernbegrippen (taalverzorging)	1x		ov3
1 ^e week februari	Schriftelijke repetitie 1 uur	Jong en oud H2 t/m H7 + kernbegrippen	1x		ov4
half maart	Schriftelijke repetitie 1 uur	Jong en Oud H6 t/m H9 + Verdienen en uitgeven H1 en H2 + kernbegrippen (taalverzorging)	1x		ov5
rep.week april	Schriftelijke repetitie 1 uur	Vervoer en Jong en Oud	2x		ov6
eind mei	Schriftelijke repetitie 1 uur	Crisis + behandelde experimenten + vaardigheden en rekenen	1x	10%	ov7 se1
rep.week juni	Schriftelijke repetitie 1 uur	Verdienen en Uitgeven helemaal + Markt en Overheid tot en met het hoofdstuk waar we dit schooljaar gekomen zijn.	2x		ov8
periode januari juni	keuze- onderwerp 1 groepsopdr.: 4 personen	Praktische opdracht inleveren via Elo. (taalverzorging)	1x	5%	ov9 se2
	verslagen	Diverse opdrachten.; presentatie, experimentdossier, ict (* een deel van het dossier wordt meegenomen in de toets in mei)	Naar genoegen*		
NB		Door het jaar heen zal er een aantal malen digitaal geoefend worden met VO-content examensite.			

Methode: Management en Organisatie in Balans deel 1A en 1B

Periode	Toetsvorm/ toetsduur	Leerstofomschrijving	Weging Overgang	Weging SE	code
eind november	lesuur schriftelijk	Repetitie H 2. Basisvaardigheden H 3. Balans en Resultatenrek. H 4. Organisaties en Besluitvorming H 5. Leiderschap H 14. Enkelvoudige interest H 15. Samengestelde interest	2x	5%	ov1 se1
begin maart	1 lesuur schriftelijk	Repetitie H 9. Rechtsvormen H 10. Vermogensmarkt H 11 Eigen vermogen H 12 Vreemd vermogen lang H 13 Vreemd vermogen kort	2x	5%	ov2 se2
repetitieweek april	1 lesuur schriftelijk	Repetitie H 20. Voorraadwaardering H 21. Kosten duurzame prod. Middelen H 6. Communicatie proces H 7. Communicatie vromen	2x	5%	ov3 se3
mei	1 lesuur Op computer	Repetitie H 8. Personeelsbeleid H 16. t/m 19 Marketingbeleid Taalverzorging telt mee	2x	5%	ov4 se4
juni repetitieweek	1 lesuur schriftelijk	Repetitie H 22. Brutowinstopslagmeth. H 23. Nettowinstopslagmeth. H 24. Break-evenanalyse	2x	5%	ov5 se5
doorlopend gemiddelde	s.o.'s		1x		ov6
voorjaar	digitaal verslag	Bezoek bij een bedrijf. Taalverzorging telt mee	Naar genoegen		

* Bij elke toets wordt het voorgaande bekend verondersteld.

Methode: -Thema's Maatschappijleer voor havo - Schuijt e.a.
Lesboek

Periode	Toetsvorm/ toetsduur	Leerstofomschrijving	Weging overgang	Weging SE	code
oktober/ november	Schriftelijke toets, 1 uur	Wat is Maatschappijleer Rechtsstaat	2x	2x	ov1 se1
februari	Schriftelijke toets, 1 uur	Parlementaire democratie	2x	2x	ov2 se2
april/mei	Inleveren praktische opdracht	Praktische opdracht: werkstuk + presentatie in mei/juni Digitaal inleveren via Elo, Met taalbeoordeling	3x	3x	ov3 se3
april	Schriftelijke toets, 1 uur	Pluriforme samenleving	2x	2x	ov4 se4
juni	Schriftelijke toets, 1 uur	Verzorgingsstaat	2x	2x	ov5 se5

Methode: - eigen readers + werkboek

Periode	Toetsvorm/ toetsduur	Leerstofomschrijving	Weging overgang	Weging SE	code
1 ^e trimester	Kunstdossier I	Gemiddelde theorie en praktijk. Architectuur, Theater, Dans, Muziek, Beeldende Kunst en Film + opdrachten	3x		ov1
		2 culturele activiteiten (architectuur is verplicht) en een verslag hiervan. Verslag architectuur aanleveren via Elo.	3x 3x		ov2 ov3
2 ^e trimester	Kunstdossier II	Gemiddelde opdrachten bij de reader Avantgarde bewegingen	3x		ov4
		2 culturele activiteiten en een verslag hiervan	3x 3x		ov5 ov6
3 ^e trimester	Kunstdossier III	Gemiddelde opdrachten bij de reader Avantgarde- bewegingen/reis onder- werpen	3x		ov7
		Presentatie Avantgardebewegingen/ Reisonderwerpen	2x		ov8
		1 culturele activiteit en een verslag hiervan	3x		ov9
		Eindrapportcijfer		100%	se1

NB1 Niet ingeleverde opdrachten is een 1.

NB2 CKV 1 is een vak met zeer veel handelingsdelen. Alle culturele activiteiten zijn handelingsdelen. Dat betekent dat alle culturele activiteiten voldoende afgesloten moeten worden.

NB3 taal is beoordelingscriterium bij alle opdrachten.

Methode: Kunst op niveau

Trimester	Toetsduur/ toetsvorm	Leerstofomschrijving	Weging overgang	code
september	Praktijk	Vormgeving - tekst - beeld	1x	ov1
oktober	Praktijk	Thema- toegepaste kunst/ nieuwe media	1x	ov2
oktober	Schriftelijke toets	grieken t/m romaans, t/m p.40	1x	ov3
januari/ februari	Praktijk	Thema-waarneming/verbeelding	1x	ov4
februari	Schriftelijke toets	renaissance t/m rococo, p.41 t/m p.58 T.V.T.	1x	ov5
maart/april	Praktijk	De toets/handschrift van de kunstenaar, Procesbeschrijving via Elo	1x	ov6
maart	Schriftelijke toets	neoclassicisme t/m romantiek, p.59 t/m p.68	1x	ov7
juni	Schriftelijke toets	realisme t/m postimpressionisme, p. 69 t/m p. 79	1x	ov8

Methode: Intro Bovenbouw

Periode	Toetsvorm/ Toetsduur	Leerstofomschrijving	Weging Overgang	code
oktober	Zingen/musiceren	Lichte muziek	2x	ov1
	Improviseren/musiceren	Middeleeuwen	2x	ov2
december	Schriftelijke Toets	Toets 1, theorie, Solfège en Algemene Muziekleer (Wintoets)	3x	ov3
	Zingen/Musiceren	Wereldmuziek	2x	ov4
	Schriftelijk	Portfolio Muziekgeschiedenis versie 1 (inleveren via Elo)	controle	
januari	Musiceren/improviseren	Blues/Lichte muziek	2x	ov5
	Presentatie	Wereldmuziek	2x	ov6
februari	Schriftelijke Toets	Toets 2, theorie, Solfège en Algemene Muziekleer (toets taalverzorging)	3x	ov7
april	Musiceren	Solostuk alle stijlen	2x	ov8
	Ereprijs Schoolconcert	Uitvoering PWS eindexamenleerlingen muziek	controle	
mei	Schriftelijke Toets	Toets 3, theorie, Solfège en Algemene Muziekleer	3x	ov9
juni	Schriftelijk	Portfolio Muziekgeschiedenis Versie 2 via ELO (toets taalverzorging)	3x	ov10

Methode:

Periode	Toetsvorm/ toetsduur	Leerstofomschrijving	Weging overgang	Weging SE	code
1		Volleybal Speerwerpen (indien het weer het toelaat) Trampoline toestel Deelnamenivo	1 x 1 x 1 x 2 x	1 x	Gem. Periode 1 is ov1, se1
2	*	*Onderlinge instructie Deelnamenivo	2 x 2 x	1 x	Gem. van periode 2 is ov2, se2
3		Kogelstoten Dans Softbal (indien het weer het toelaat) Deelnamenivo	1 x 1 x 1 x 2 x	1 x	Gem. van periode 3 is ov3, se3

*Lesvoorbereiding wordt digitaal ingeleverd

NB Het eindcijfer van Havo 4 wordt omgezet in een V(oldoende) of G(oed) als eindcijfer Havo5 op de volgende manier :

- 5 of lager betekent een taak
- 6 of 7 wordt een voldoende (V)
- 8 of hoger wordt een goed (G)

Methode: Nu Rekenen deel 3FB

Trimester	Toetsduur/ toetsvorm	Leerstofomschrijving
oktober	vaardigheden SO	H.7 breuken H.8 praktisch rekenen H.9 procenten
januari	vaardigheden SO	H. 10 Meten in het vlak H. 11 meten in de ruimte H. 12 statistiek en formules
maart	Eindtoets rekenen	Telt mee voor examen

Periode	Activiteit	Omschrijving
September	Digitaal Qompas-huiswerk stap 1 t/m 5 af + Inplannen 2 open dagen en 2 meeloopdagen in Qompas	De leerlingen maken stap 1 t/m 5 uit Qompas. De mentor controleert of deze stappen daadwerkelijk zijn uitgevoerd. Leerlingen ontvangen een snelhechter met hun eigen LOB-dossier met een tijdsplanning en lege verslagformulieren. Tijdens ieder gesprek met de mentor en decaan zorg je dat het LOB-dossier bij je hebt. Dit dossier dient als basis voor een toelatingsgesprek op een vervolgopleiding.
Oktober November	Bezoek open dag1 (kan onder schooltijd) Bezoek open dag2 (moet buiten schooltijd)	De leerlingen bezoeken twee open dagen naar keuze. Open dag 1 kan onder schooltijd, open dag 2 moet buiten schooltijd. Wanneer een leerling onder schooltijd een open dag bezoekt moet er minstens een week van te voren via Magister - via mentor en afdelingsleider - toestemming voor worden gevraagd. Er mag op de betreffende dag geen toets ingeroosterd staan. De leerlingen maken na afloop een verslag van open dag1 en 2 in het LOB-dossier.
December Januari	Bezoek meeloopdag1 (kan onder schooltijd) Bezoek meeloopdag2 (kan onder schooltijd)	De leerlingen maken of een afspraak met een beroepsbeoefenaar of een student of bezoeken een proefstudeerdag. Hiervoor moet minstens een week van tevoren via Magister aan mentor en afdelingsleider toestemming worden gevraagd. Na afloop schrijven de leerlingen een verslag van meeloopdag1 en 2 in het LOB-dossier.
Maart	Regionale Studie- en beroepenvoorlichting Open dag3 (is onder schooltijd)	Deze voorlichtingsmiddag wordt gehouden op één van de deelnemende scholen uit de regio. Er doen jaarlijks ongeveer 100 opleidingen op Mbo, Hbo en Universitair niveau aan mee. De leerlingen schrijven zich van te voren digitaal in voor 4 voorlichtingsronden. Deelname is verplicht – ook voor dubblanten. De leerlingen schrijven na afloop van de voorlichtingsmiddag een verslag van vier rondes in het LOB-dossier.
Maart	Afronden LOB-dossier	Checklist opleidingskeuze maken Verslag verdiepingsfase maken Top 3 van drie studies van je voorkeur
13 april 2017	LOB-dossier inleveren	Op dinsdag 13 april 2017 leveren de leerlingen het LOB-dossier in bij hun mentor. Dit dossier is door ouders én mentor ondertekend. Het LOB-dossier bevat: <ol style="list-style-type: none"> 1. verslag open dag 1 2. verslag open dag 2 3. verslag open dag 3 regionale studie- en beroepenvoorlichting Veenendaal 4. verslag meeloopdag1 5. verslag meeloopdag2 6. checklist opleidingskeuze 7. Top3 van de drie studies van je voorkeur 8. verslag verdiepingsfase van je favoriete studie Is het LOB-dossier niet in orde dan gaat er een brief naar huis en wacht er een taak. De leerling is dan tijdens alle mentorlessen verplicht aanwezig om het in orde te maken.

MARNIX COLLEGE EDE

Examenreglement
vwo/havo/vmbo,
geldig voor leerlingen die in 2018 examen doen

Hoofdstuk I: Algemene bepalingen.

Artikel 1: Programma van toetsing en afsluiting

1. Het bevoegd gezag stelt jaarlijks vóór 1 oktober een programma van toetsing en afsluiting vast. In het programma wordt in elk geval aangegeven welke onderdelen van het examenprogramma op het schoolexamen worden getoetst, de verdeling van de examenstof over de toetsen van het schoolexamen, de wijze waarop het schoolexamen plaatsvindt, alsmede de regels die aangeven op welke wijze het cijfer voor het schoolexamen voor een kandidaat tot stand komt.
2. Het examenreglement en het programma van toetsing en afsluiting worden door de rector vóór 1 oktober toegezonden aan de inspectie en beschikbaar gesteld.

Artikel 2: Inhoud van het examenreglement

1. Het examenreglement is vastgesteld conform het Eindexamenbesluit vwo–havo–mavo–vbo.
2. In alle gevallen waarin het reglement niet voorziet, beslist de rector.
3. In geval deze regeling in tegenspraak is met het Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-vbo prevaleert het Eindexamenbesluit.

Artikel 3: Afnemen van het eindexamen

1. De rector en de examinatoren nemen onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag het eindexamen af.
2. De rector wijst één van de personeelsleden van het Marnix College aan als secretaris van het eindexamen.

Artikel 4: Indeling van het examen.

1. Het eindexamen kan voor ieder vak bestaan uit een schoolexamen of uit een centraal examen, dan wel uit beide.
2. Het schoolexamen vwo en havo omvat mede een profielwerkstuk. Het profielwerkstuk is een werkstuk waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden getoetst worden die van betekenis zijn voor het vakkenpakket van de kandidaat. Het profielwerkstuk heeft betrekking op tenminste één groot vak uit het vakkenpakket van de kandidaat. Alle vakken komen in aanmerking, behalve maatschappijleer, CKV en lichamelijke opvoeding.
3. Het schoolexamen vmbo, voor zover het betreft de theoretische leerweg, omvat mede een profielwerkstuk. Het profielwerkstuk is een werkstuk, een presentatie daaronder begrepen, waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen, die betrekking hebben op een thema uit het profiel waarin de kandidaat het onderwijs volgt.

Artikel 5: Toelating tot het eindexamen.

1. Het bevoegd gezag stelt de kandidaten van de school in de gelegenheid ter afsluiting van de opleiding een eindexamen af te leggen
2. Buitengewone omstandigheden daargelaten, kan een kandidaat in enig tijdvak van het centraal examen slechts toegelaten worden voor dat vak of die vakken waarin hij het schoolexamen met inbegrip van de handelingsdelen heeft afgerond.

Artikel 6: Onregelmatigheden

1. Indien een kandidaat zich ten aanzien van enig deel van het eindexamen aan enige onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, kunnen door de rector maatregelen worden genomen.
2. De maatregelen bedoeld in het eerste lid, die al dan niet in combinatie met elkaar genomen kunnen worden, kunnen zijn:
  - a. het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen, het centraal examen of de rekentoets;
  - b. het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan één of meer zittingen van het schoolexamen, het centraal examen of de rekentoets;
  - c. het ongeldig verklaren van een of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen, het centraal examen of de rekentoets;
  - d. het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in nader aan te wijzen onderdelen.

Indien het hernieuwd examen bedoeld in de vorige volzin betrekking heeft op een of meer onderdelen van het centraal examen legt de kandidaat dat examen af in het volgende tijdvak van het centraal examen.

3. Alvorens een beslissing ingevolge het tweede lid wordt genomen, hoort de rector de kandidaat. De kandidaat kan zich door een door hem aan te wijzen meerderjarige laten bijstaan, met uitzondering van de kandidaten die bij hun afdelingsleider een meerderjaardigheidsverklaring hebben ondertekend. Het besluit waarbij een in het eerste lid bedoelde maatregel door de rector wordt genomen, wordt tegelijkertijd in afschrift toegezonden aan de inspectie en, indien de kandidaat minderjarig is, aan de wettelijke vertegenwoordiger van de kandidaat.
4. Indien een examinerator ten aanzien van enig deel van het eindexamen procedureel onzorgvuldig of nalatig is geweest, kunnen door de rector maatregelen worden genomen, mits de zaak aanhangig is gemaakt binnen twee weken na de toetsdatum of inleverdatum.
5. De kandidaat kan tegen een beslissing van de rector in beroep gaan bij de door het bevoegd gezag van de school in te stellen commissie van beroep. Van de commissie van beroep mag de rector, noch enig lid van het bevoegd gezag, deel uit maken. De samenstelling en werkwijze van de commissie van beroep is geregeld in een door het bevoegd gezag vastgesteld reglement.

Dit reglement is op het Marnix College aanwezig en wordt, op verzoek, ter inzage gegeven. Jaarlijks wordt de samenstelling van de commissie van beroep gepubliceerd in het programma van toetsing en afsluiting.

Het beroep wordt binnen vijf dagen nadat de beslissing schriftelijk ter kennis van de kandidaat is gebracht, schriftelijk bij de commissie van beroep ingesteld.

De commissie stelt een onderzoek in en beslist binnen twee weken op het beroep, tenzij zij de termijn met redenen omkleed heeft verlengd met ten hoogste twee weken.

De commissie stelt bij haar beslissing zo nodig vast op welke wijze de kandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het eindexamen geheel of gedeeltelijk af te leggen, onverminderd het bepaalde in de laatste volzin van het tweede lid. De commissie deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat, en indien de kandidaat minderjarig is, aan de wettelijke vertegenwoordiger van de kandidaat, aan de rector, aan het bevoegd gezag en aan de inspectie.

Artikel 7: Geheimhouding

Een ieder die betrokken is bij de uitvoering van dit reglement en daarbij de beschikking krijgt over gegevens waarvan hij het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden en voor wie niet reeds uit hoofde van ambt, beroep of wettelijk voorschrift ter zake van die gegevens een geheimhoudingsplicht geldt, is verplicht tot geheimhouding daarvan, behoudens voor zover enig wettelijk voorschrift hem tot bekendmaking verplicht of uit zijn taak bij de uitvoering van dit besluit de noodzaak tot bekendmaking voortvloeit.

Artikel 8: Gespreid examen.

1. Het bevoegd gezag kan, de inspectie gehoord, aan kandidaten die door langdurige ziekte of overmacht belemmerd worden om zich voor te bereiden op een geheel eindexamen, toestemming geven het eindexamen over 2 schooljaren te spreiden.
2. De regeling van de herkansing (art.28) is in haar geheel van toepassing op beide examenjaren. Concreet houdt dit in dat de kandidaat in beide jaren recht heeft op een herkansing in één van de vakken waarin hij in dat jaar centraal examen heeft gedaan in het eerste tijdvak.
3. De regelgeving die geldt voor het eindexamen in het algemeen is ook van toepassing op gespreide examens.

Artikel 9: Afwijking wijze van examineren

1. De rector kan toestaan dat een lichamelijk of geestelijk gehandicapte kandidaat het examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die kandidaat. In dat geval bepaalt de rector de wijze waarop het examen zal worden afgelegd. Hij doet hiervan zo spoedig mogelijk mededeling aan de inspectie.
2. Tenzij sprake is van een objectief waarneembare lichamelijke handicap, geldt ten aanzien van de in het eerste lid bedoelde aangepaste wijze van examineren dat:
  - a. er een deskundigenverklaring is die door een ter zake deskundige psycholoog of orthopedagoog is opgesteld.
  - b. de aanpassing voor zover betrekking hebbend op het centraal examen in ieder geval kan bestaan uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten, en
  - c. een andere aanpassing slechts kan worden toegestaan voor zover daartoe in de onder a, genoemde deskundigenverklaring ten aanzien van betrokkene een voorstel wordt gedaan dan wel indien de aanpassing aantoonbaar aansluit bij de begeleidingsadviezen, vermeld in die deskundigheidsverklaring.
3. Het bevoegd gezag kan toestaan dat ten aanzien van een kandidaat die met inbegrip van het schooljaar waarin hij eindexamen aflegt ten hoogste zes jaren onderwijs in Nederland heeft gevolgd en voor wie het Nederlands niet de moedertaal is, met betrekking tot het vak Nederlandse taal en letterkunde, tot het vak Nederlandse taal of tot enig vak waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis is, wordt afgeweken van de voorschriften gegeven bij of krachtens dit besluit.

Voor zover wordt afgeweken van de voorschriften wordt deze afwijking medegedeeld aan de inspectie.

De afwijking kan voor zover het centraal examen betreft bestaan uit een verlenging van de duur van de toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten.

Artikel 10: Bewaren examenwerk

a. Schoolexamen

1. De examinatoren dienen het schriftelijke werk van de kandidaten, de voor elk werk toegekende cijfers, een exemplaar van de opgaven, en de eventuele beoordelingsnormen te bewaren gedurende zes maanden nadat de kandidaat de school heeft verlaten.

b. Centraal examen

1. Het werk van het centraal examen der kandidaten wordt gedurende ten minste zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard door de rector, ter inzage voor belanghebbenden.
2. Een door de rector en de secretaris van het eindexamen ondertekend exemplaar van de lijst, bedoeld in Artikel 56 van het Examenbesluit, wordt gedurende ten minste zes maanden na de vaststelling van de uitslag in het archief van de school bewaard.
3. De rector draagt er zorg voor dat een volledig stel van de bij het centrale examen gebruikte opgaven gedurende ten minste zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard blijft in het archief van de school.

c. Inzien examenwerk

1. Alle kandidaten kunnen het schriftelijk werk van het schoolexamen inzien tijdens de klassikale nabespreking. Indien een kandidaat met gegronde reden afwezig is, biedt de examinator de kandidaat op diens verzoek alsnog de gelegenheid het werk in te zien, binnen vier weken nadat het werk gemaakt is, maar voor de definitieve vaststelling van het eindresultaat van het schoolexamen.
2. Het schriftelijk werk van het centraal examen kan met toestemming van de secretaris van de examencommissie door de kandidaat, en indien deze minderjarig is door de wettelijke vertegenwoordiger van de kandidaat, worden ingezien
3. Het inzien vindt plaats op school onder toezicht en gedurende een bepaalde tijd.
4. Het examenwerk mag niet worden gekopieerd.

Hoofdstuk 2: Inhoud van het examen

Artikel 11: Examenprogramma

1. Het eindexamen voor vwo en havo omvat:
  - a. de vakken van het gemeenschappelijk deel van elk profiel,
  - b. de vakken van het profieldeel van een van de profielen waaronder tevens begrepen een profielwerkstuk en
  - c. vakken van het vrije deel van elk profiel,
  - d. de rekentoets
2. Het eindexamen vwo gymnasium omvat in elk geval het vak Latijnse taal en letterkunde of het vak Griekse taal en letterkunde. Het kan beide omvatten.
3. De totale studiebelasting van de gekozen vakken in het gemeenschappelijk deel, het profieldeel en het vrije deel moet voldoen aan de eisen gesteld in het inrichtingsbesluit W.V.O.
4. In afwijking van het eerste lid is de kandidaat bij het eindexamen vrijgesteld van de vakken van het gemeenschappelijk deel voor welke hij werd vrijgesteld van het volgen van onderwijs op grond van artikel 26e, eerste tot en met derde lid, of vijfde lid, van het inrichtingsbesluit W.V.O.
5. Daarnaast geldt een vrijstelling voor de rekentoets voor een kandidaat die al een diploma heeft van een andere schoolsoort en die als onderdeel daarvan de rekentoets heeft afgelegd behorend bij zijn huidige schoolsoort. Hoewel er formeel sprake is van een vrijstelling, telt op het vwo een eerder behaald cijfer voor de rekentoets wel mee in de kernvakkenregeling en daarmee in de uitslagbepaling (zie artikel 27, lid 4 en 5).
6. Het eindexamen vmbo voor zover het betreft de theoretische leerweg, genoemd in artikel 10 van de wet W.V.O., omvat:
  - a. de vakken die het gemeenschappelijk deel ingevolge artikel 10, vijfde lid, van de wet, omvat,
  - b. de twee vakken van het profiel waaronder tevens begrepen is het profielwerkstuk
  - c. in het vrije deel twee nog niet in het profiel gekozen vakken met dien verstande dat het profiel en het vrije deel tezamen ten minste twee vakken omvatten die geen moderne taal zijn;
  - d. de rekentoets

Artikel 12: Keuze van de eindexamenvakken.

1. De kandidaten kiezen, met inachtneming van artikel 11, in welke vakken zij examen willen afleggen. Deze keuze geldt voor zover het bevoegd gezag hen in de gelegenheid heeft gesteld zich op het examen in die vakken voor te bereiden.
2. De kandidaten kunnen voor zover het bevoegd gezag hun dat toestaat, in meer vakken examen afleggen dan in de vakken die ten minste tezamen een eindexamen vormen.

Hoofdstuk 3: Het schoolexamen

Artikel 13: Inrichting schoolexamen

1. Het schoolexamen bestaat uit een examendossier. Het examendossier is het geheel van de onderdelen van het schoolexamen zoals gedocumenteerd in een door bevoegd gezag gekozen vorm. Het schoolexamen strekt zich uit over alle vakken waarin de kandidaat eindexamen aflegt en wordt ingericht overeenkomstig hetgeen voor ieder vak afzonderlijk in het programma van toetsing en afsluiting is aangegeven.
2. Voor het afnemen van schriftelijke onderdelen van het schoolexamen worden toetsweken georganiseerd.
Buiten deze weken worden mondelinge, schriftelijke of praktische onderdelen van het schoolexamen afgenomen volgens een in het programma van toetsing en afsluiting gepubliceerde regeling.
Voor toetsen die buiten de toetsweken worden afgenomen en die niet met een vaste datum zijn opgenomen in het repetitierooster, geldt dat de docent minstens een week van te voren zowel mondeling als schriftelijk aankondigt waar en wanneer de toets wordt afgenomen. Voor mondelinge examens en practica wordt een lijst gepubliceerd die voor de kandidaten op een duidelijk zichtbare plaats in de school en/of in de ELO is in te zien.
3. Het schoolexamen wordt tenminste één week voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen afgesloten. In uitzonderlijke gevallen kan de rector een kandidaat toestemming verlenen het schoolexamen af te sluiten uiterlijk vier dagen voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen.
4. De rector kan in afwijking van lid 3 een kandidaat die ten gevolge van ziekte of een andere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid het schoolexamen niet heeft kunnen afsluiten voor de aanvang van het eerste tijdvak, in de gelegenheid stellen het schoolexamen in dat vak af te sluiten vóór het centraal examen in dat vak, doch na de aanvang van het eerste tijdvak.
5. Het profielwerkstuk wordt ten laatste afgerond in het examenjaar.
6. In uitzonderlijke gevallen, ter beoordeling van de rector, kan de school de kandidaat in de gelegenheid stellen het profielwerkstuk alsnog af te sluiten na aanvang van het centraal examen, doch uiterlijk een week voordat de uitslag wordt vastgesteld.
7. Een vmbo- kandidaat die niet slaagt, doet alle toetsen, opdrachten en handelingsdelen van het examenjaar opnieuw met uitzondering van een afgerond en met “voldoende” of “goed” beoordeeld profielwerkstuk.
8. Een kandidaat die voor de tweede maal in havo 5 of vwo 6 zit, hoeft vakken die alleen met een schoolexamen afgesloten worden en waarvoor het eindcijfer 6 of hoger was, niet opnieuw te doen. Ook een profielwerkstuk dat met een voldoende cijfer beoordeeld is, hoeft niet opnieuw gemaakt te worden. Hetzelfde geldt voor praktische opdrachten waarvoor het (eind)cijfer 7,0 of hoger is gehaald. Alle overige resultaten behaald in het schooljaar waarin hij werd afgewezen, vervallen.
9. Een kandidaat die H4,V4 of V5 doubleert, kan in overleg met de afdelingsleider besluiten afgesloten vakken waarvoor het eindcijfer 7 of hoger is gehaald en praktische opdrachten waarvoor het cijfer 7,0 of hoger is gehaald, niet over te doen.
Resultaten die voor bovenstaande afgesloten vakken en praktische opdrachten gehaald zijn in het schooljaar waarin hij werd afgewezen, blijven dan staan en tellen mee voor het (school)examen.
10. Voor de rekentoets gelden aparte landelijke regels: de resultaten van de rekentoets vervallen voor doublanten in het voor-examenjaar en voor gezakte leerlingen.

Artikel 14: Beheer examendossier

De verantwoordelijkheid voor het beheer van de verschillende onderdelen van het examendossier is als volgt geregeld:

- de afdelingsleider is verantwoordelijk voor het centraal beheer per kandidaat van: een overzicht van de gevolgde vakken (met de bijbehorende studielast) en het geheel van cijfers en andere beoordelingen die meetellen voor het schoolexamen; voorts is de afdelingsleider verantwoordelijk voor het beheer van profielwerkstukken;
- de decaan is gedelegeerd verantwoordelijk voor het beheer van het toekomstdossier;
- de docent CKV/KV1 is gedelegeerd verantwoordelijk voor het beheer van het kunstdossier;
- de docenten Nederlands en Moderne Vreemde Talen zijn gedelegeerd verantwoordelijk voor het beheer van het lees- en schrijfdossier van hun vak;
- de docenten Nederlands en Moderne Vreemde Talen zijn gedelegeerd verantwoordelijk voor het beheer van het leesdossier literatuur voor hun vak;
- de vakdocenten zijn gedelegeerd verantwoordelijk voor het beheer van verslagen, schriftelijke toetsen, een kopie van werkstukken en foto/videomateriaal van niet te archiveren werkstukken van kandidaten;

Artikel 15: Mededeling beoordeling schoolexamen

Voor de aanvang van het centraal examen maakt de rector aan de kandidaat bekend, voor zover van toepassing:

- a. welke cijfers hij heeft behaald voor het schoolexamen;
- b. de beoordeling van de vakken waarvoor geen cijfers worden vastgesteld;
- c. welk cijfer hij heeft behaald voor het profielwerkstuk, op vwo en havo
- d. de beoordeling van het profielwerkstuk, op het vmbo
- e. het resultaat van de rekentoets

Artikel 16: Beoordeling schoolexamen

1. Het cijfer van het schoolexamen wordt uitgedrukt in een cijfer uit een schaal van cijfers lopende van 1 tot en met 10.
2. Indien in een vak geen centraal examen wordt afgelegd, wordt het gewogen gemiddelde van de in het PTA genoemde toetsen en praktische opdrachten afgerond tot een geheel getal, waarbij uitsluitend gekeken wordt naar de eerste decimaal. Daarbij wordt naar boven afgerond indien de eerste decimaal van het gewogen gemiddelde het cijfer 5 of hoger is.
3. Indien in een vak tevens centraal examen wordt afgelegd, worden de in het eerste lid genoemde cijfers gebruikt met de daartussen liggende cijfers met 1 decimaal. Bij het afronden van het gewogen gemiddelde van de in het PTA genoemde toetsen en praktische opdrachten op één decimaal nauwkeurig, wordt naar boven afgerond indien de tweede decimaal van het gewogen gemiddelde het cijfer 5 of hoger is.
4. In afwijking van het eerste lid, worden de vakken CKV, KV1 en lichamelijke opvoeding uit het gemeenschappelijk deel van elk profiel, beoordeeld met “voldoende” of “goed”. De beoordeling van het vak l.o. gaat uit van de mogelijkheden van de kandidaat en geschiedt op de grondslag van het genoegzaam afsluiten van het vak, zoals blijkend uit het examendossier.
5. Het profielwerkstuk op vwo en havo wordt door de begeleidende docent beoordeeld met een geheel cijfer. Het profielwerkstuk op het vmbo wordt beoordeeld met “voldoende” of “goed”, door ten minste twee examinatoren die de kandidaat hebben begeleid bij de totstandkoming van het profielwerkstuk.

Artikel 17: Verhinderung en/of in gebreke blijven

1. Alle kandidaten zijn verplicht, alle voor hen vastgestelde proeven van het schoolexamen af te leggen. Op een kandidaat die zich aan enig onderdeel van het schoolexamen onttrekt of zonder geldige reden bij een onderdeel van het schoolexamen afwezig is, zijn de bepalingen van artikel 6 van toepassing.
2. In aansluiting op hetgeen omtrent onregelmatigheden in artikel 6 is aangegeven, wordt bepaald dat voor gemiste onderdelen van het schoolexamen het cijfer 1 wordt toegekend indien een kandidaat zonder geldige reden afwezig is, zulks ter beoordeling van de afdelingsleider uit naam van de rector.
3. Indien een kandidaat tijdens het examenjaar door ziekte of een andere dwingende reden, niet veroorzaakt door onnauwkeurigheid, onachtzaamheid of nalatigheid van de kandidaat of zijn wettelijke vertegenwoordiger, absoluut verhinderd is aan een onderdeel van het schoolexamen deel te nemen, stelt hij of indien de kandidaat minderjarig is, zijn wettelijke vertegenwoordiger, de secretaris van het eindexamen of de afdelingsleider zo vroeg mogelijk vóór de aanvang van bedoelde toets, of ander onderdeel van het schoolexamen, in kennis van deze verhindering en de reden(en) daarvoor.
4. De secretaris van het eindexamen of de afdelingsleider onderzoekt de mogelijkheid de kandidaat volgens de geldende regels op de vastgestelde tijd, doch op een andere dan de vastgestelde plaats het onderdeel van het schoolexamen te laten afleggen; is naar zijn oordeel deze mogelijkheid in redelijkheid aanwezig, dan wordt aan de kandidaat geenuitstel van bedoeld onderdeel van het schoolexamen toegestaan.
5. Indien de afdelingsleider of de secretaris van het eindexamen overtuigd is van de onmogelijkheid voor de kandidaat een onderdeel van het schoolexamen op vastgestelde plaats en tijd af te leggen, dan verleent hij de kandidaat uitstel. Hij stelt de betrokken examinator hiervan direct in kennis en deelt in overleg met de examinator de kandidaat of diens wettelijke vertegenwoordiger mee, wanneer en waar het uitgestelde onderdeel van het schoolexamen afgelegd dient te worden. In geval van ziekmelding van een kandidaat heeft de afdelingsleider het recht een controlerend geneesheer in te schakelen, dan wel een huisbezoek bij de betreffende kandidaat af te (laten) leggen, dan wel een medische verklaring te verlangen.
6. Indien het bericht van verhindering als bedoeld in lid 2 tot en met lid 4 niet vóór de aanvang van het onderdeel van het schoolexamen wordt gegeven, dient de kandidaat of diens wettelijke vertegenwoordiger tevens genoegzame bewijzen te leveren van de onmogelijkheid vóór de aanvang van het onderdeel van het schoolexamen bedoeld bericht te geven; zonder deze bewijzen verleent de afdelingsleider het verlangde uitstel niet.
7. Een kandidaat die tijdens een zitting onwel wordt, kan onder begeleiding het examenlokaal verlaten. In overleg met de kandidaat beoordeelt de toezichthouder of de kandidaat na enige tijd het werk kan hervatten. Indien de kandidaat het werk na enige tijd hervat, kan na overleg met de rector of de secretaris van het examen, de gemiste tijd aan het einde van de zitting worden ingehaald. N.B. Indien de kandidaat het werk niet kan hervatten, behoudt het tot dan toe gemaakte werk zijn geldigheid. Uitsluitend in bijzondere gevallen kan de rector het gemaakte werk ongeldig verklaren. Een kandidaat die vóór de zitting onwel is, dient altijd contact met de afdelingsleider op te nemen over deelname aan de zitting.
Een kandidaat die tijdens de zitting onwel wordt, dient dit altijd aan surveillant te melden. Zonder deze melding kan achteraf een beroep op onwel zijn niet worden geaccepteerd.
8. In bijzondere gevallen kan de rector besluiten een in de schoolexamenregeling vastgesteld onderdeel van het schoolexamen uit te stellen voor alle daarbij betrokken kandidaten.
9. Indien een kandidaat door ziekte of andere externe factoren niet in staat is een praktische opdracht op de uiterste inleverdatum in te leveren, kan de afdelingsleider in overleg met de betrokken docent een andere uiterste inleverdatum vaststellen.

10. Indien een kandidaat een praktische opdracht zonder geldige reden, zulks ter beoordeling van de afdelingsleider, niet inlevert op de uiterste inleverdatum, dan kan de afdelingsleider de kandidaat de opdracht geven om na lestijd op school te werken aan de voltooiing. Indien de opdracht vervolgens zonder geldige reden, zulks ter beoordeling van de afdelingsleider, niet binnen een week na het verstrijken van de uiterste inleverdatum wordt ingeleverd, wordt het cijfer 1 toegekend voor de praktische opdracht.
11. Indien een kandidaat uit M3, H4, V4 of V5 een handelingsdeel op de vastgestelde einddatum niet “naar genoegen” heeft afgerond, kan de afdelingsleider de kandidaat de opdracht geven om na lestijd op school te werken aan de voltooiing. Indien de kandidaat aan het einde van het schooljaar een handelingsdeel nog niet heeft afgerond, krijgt de kandidaat van de overgangsvergadering een taak voor dit onderdeel. Als de taak niet naar genoegen is uitgevoerd, wordt de kandidaat na de zomervakantie de toegang tot alle lessen ontzegd, totdat is vastgesteld dat de taak voldoende is gemaakt.
12. Indien een kandidaat uit M4, H5 of V6 een handelingsdeel op de vastgestelde einddatum niet “naar genoegen” heeft afgerond, kan de afdelingsleider de kandidaat de opdracht geven om het werk aan het handelingsdeel na lestijd op school te voltooien. Als het handelingsdeel niet naar genoegen wordt afgerond, kan de kandidaat niet toegelaten worden tot het centraal examen.
13. Indien een kandidaat ten behoeve van een mondeling of schriftelijk schoolexamen op het afgesproken tijdstip zonder geldige reden, zulks ter beoordeling van de afdelingsleider, geen (lees)dossier inlevert, zal het betrokken mondeling of schriftelijk schoolexamen niet worden afgenomen en zal voor het betreffende onderdeel een 1 worden toegekend.
14. Indien een kandidaat ten behoeve van een mondeling of schriftelijk schoolexamen een (lees)dossier inlevert dat niet aan de gestelde eisen voldoet, kan eveneens het cijfer 1 worden toegekend, uitsluitend na overleg met de afdelingsleider.
15. Indien een kandidaat om een geldige reden, zulks ter beoordeling van de afdelingsleider, het profielwerkstuk op de vastgestelde einddatum niet heeft ingeleverd, wordt hem éénmalig uitstel verleend van ten hoogste vier weken, voor zover dit uitstel niet strijdig is met artikel 13, lid 3 en 4. Indien het werk, naar het oordeel van de begeleider(s) en de afdelingsleider, dan nog niet voldoende is afgerond,
  - a. ontvangt een kandidaat uit het vmbo een aangetekende brief met daarin de mededeling dat hem deelname aan het centraal examen wordt ontzegd; een afschrift van deze brief wordt verzonden aan het bevoegd gezag en aan de inspectie.
  - b. wordt aan kandidaten in de havo- en vwo-afdeling een definitief cijfer voor het profielwerkstuk toegekend, op grond van het op dat moment voorliggende materiaal.
16. Indien een kandidaat zonder geldige reden, zulks ter beoordeling van de afdelingsleider, het profielwerkstuk op de vastgestelde einddatum niet heeft ingeleverd, wordt hem éénmalig uitstel verleend van ten hoogste twee weken. Indien het werk, naar het oordeel van de begeleider(s) en de afdelingsleider, dan nog niet voldoende is afgerond,
  - a. ontvangt een kandidaat uit het vmbo een aangetekende brief met daarin de mededeling dat hem deelname aan het centraal examen wordt ontzegd; een afschrift van deze brief wordt verzonden aan het bevoegd gezag en aan de inspectie.
  - b. wordt aan kandidaten in de havo- en vwo-afdeling een definitief cijfer voor het profielwerkstuk toegekend, op grond van het op dat moment voorliggende materiaal.
17. Technische mankementen (defecte printers e.d.) of afwezigheid door ziekte op de dag dat werk t.b.v. onderdelen van het schoolexamen moeten worden ingeleverd, zijn geen geldige reden voor het te laat inleveren.

18. Kandidaten die digitale toetsen niet kunnen maken door technische onvolkomenheden waaraan zij zelf schuldig zijn (bijvoorbeeld wachtwoord kwijt, te beperkte schijfruimte), krijgen het cijfer 1 voor de betreffende toets, zulks ter beoordeling van de afdelingsleider uit naam van de rector.

Artikel 18: Herkansingsregeling schoolexamen en rekentoets

1. Onder de herkansingsregeling vallen uitsluitend toetsen met open en gesloten vragen. Schriftelijke overhoringen vallen niet onder de herkansingsregeling.
2. Maatschappijleer wordt alleen in 4 vwo onderwezen en wordt in 4 vwo afgesloten. Voor kandidaten die bevorderd zijn naar 5 vwo, zal in het 1e trimester van 5 vwo gelegenheid zijn voor het herkansen van één toets van Maatschappijleer.
3. Vakken die alleen in 4 havo onderwezen worden (Maatschappijleer en CKV) worden in 4 havo afgesloten. Voor kandidaten die bevorderd zijn naar 5 havo, zal in het 1e trimester van 5 havo gelegenheid zijn voor het herkansen van één toets van Maatschappijleer.
4. De rekentoets wordt afgenomen in 5 vwo, 4 havo en 3 vmbo. Kandidaten krijgen driemaal de gelegenheid de rekentoets te herkansen. Een kandidaat die zakt en vervolgens voor het tweede achtereenvolgende jaar eindexamen doet, moet de rekentoets opnieuw doen en heeft slechts tweemaal de gelegenheid om de rekentoets te herkansen. .
Leerlingen die overstappen van 3 havo naar 4 vmbo krijgen driemaal de gelegenheid de rekentoets af te leggen.
5. Het schoolexamen is ingedeeld in 4 perioden:
periode 1: van de start van het schoolexamen tot het einde van het voor-examenjaar;
periode 2: het eindexamenjaar t/m de tentamenweek in eind oktober/begin november;
periode 3: het eindexamenjaar vanaf het einde van periode 2 t/m de tentamenweek van eind januari/begin februari
periode 4: het eindexamenjaar vanaf het einde van periode 3.
6. Voor het totaal van de vakken die niet genoemd zijn in de leden 2, 3, 4, geldt in 5 havo en 6 vwo dat elke kandidaat het recht heeft in totaal één toets te herkansen uit periode 2 (in periode 3) en één toets uit periode 3 (in periode 4). Als een kandidaat geoorloofd afwezig is bij een toets, mag hij de betreffende toets wel inhalen, maar niet herkansen. In vmbo 4 geldt voor de vakken die niet genoemd zijn in de leden 2, 3, 4 dat elke kandidaat het recht heeft één toets per vak te herkansen uit periode 2 of 3, met een maximum aantal van twee. Deze herkansing vindt plaats op nader aan te wijzen dagen in periode 4.
Het vak Maatschappijleer behorend tot het gemeenschappelijke deel vmbo, neemt in het examenbesluit een bijzondere positie in.
Kandidaten die voor dat vak een eindcijfer hebben behaald lager dan 6, krijgen de mogelijkheid een herexamen af te leggen in periode 4.
7. Bij alle herkansingen geldt: het hoogste cijfer telt.
8. Onvoldoende cijfers die het gevolg zijn van fraude, komen niet in aanmerking voor herkansing.
9. De rector kan in buitengewone situaties, met het oog op recht en billijkheid, besluiten af te wijken van de artikelen uit de herkansingsregeling.
10. Kandidaten die voor het eindexamen gezakt zijn en doubleren in 6 vwo of 5 havo, krijgen de gelegenheid in het 1^e trimester van het examenjaar maximaal 2 toetsen uit het voor-examenjaar (periode 1) te herkansen.

Hoofdstuk 4: Regeling van het centraal examen

Artikel 19: Tijdvakken en afname centraal examen

1. Het centraal examen kent drie tijdvakken: het eerste, het tweede en het derde tijdvak.
2. Het eerste en tweede tijdvak worden afgenomen in het laatste leerjaar.
3. Het derde tijdvak wordt aansluitend aan het laatste leerjaar afgenomen door de staatsexamencommissie.

Artikel 20: Gang van zaken tijdens het centraal examen

1. Alle kandidaten dienen bij een examen uiterlijk 10 minuten voor aanvang van dit examen aanwezig te zijn.
2. Zij die toezicht hebben gehouden, maken een proces-verbaal op. Zij leveren dit in bij de rector samen met het gemaakte examenwerk.
3. Tijdens een toets van het centraal examen worden aan de kandidaten geen mededelingen van welke aard ook, aangaande de opgave gedaan. Ook niet als in de opgaven een fout geconstateerd wordt.
4. Het werk wordt gemaakt op papier, gewaarmerkt en verstrekt door de school. De school verstrekt eveneens kladpapier. Kandidaten mogen geen papier meenemen naar de examenzaal.
5. Het werk mag niet met potlood worden gemaakt. Dit is niet van toepassing op tekeningen en grafieken.
6. De kandidaat vermeldt zijn examenummer en zijn naam op alle in te leveren papieren.
7. Tassen, jassen, mobiele telefoons en andere elektronische apparatuur die niet vermeld staat op de lijst met toegestane hulpmiddelen voor het examen, dienen buiten de examenruimte te worden achtergelaten.
8. Voor het centraal examen ontvangt de kandidaat een overzicht van de bij de examens toegestane hulpmiddelen of de zaken die elke kandidaat bij een bepaald examen bij zich dient te hebben. De toegestane hulpmiddelen worden voor aanvang van de zitting gecontroleerd.
9. Tijdens het uitdelen van de opgaven en de zitting dient er volkomen rust in de examenzaal te heersen.
10. Een kandidaat die te laat komt, mag uiterlijk tot een half uur na het begin van de zitting tot de examenzaal worden toegelaten. Hij levert zijn werk in op het tijdstip dat voor de andere kandidaten geldt.
11. Kandidaten die meer dan een half uur na de aanvang van de zitting aankomen, mogen niet meer deelnemen aan deze zitting. Bij een geldige reden, ter beoordeling van de rector, kunnen zij voor dit vak verwezen worden naar het tweede tijdvak. Op de overige zittingen van het eerste tijdvak dienen zij wel te verschijnen.
12. Zonder toestemming van een toezichthouder mag een kandidaat zich gedurende het examen niet verwijderen uit de examenzaal.
13. Een kandidaat die tijdens een zitting onwel wordt, kan onder begeleiding de examenzaal verlaten. In overleg met de kandidaat beoordeelt de rector of de kandidaat na enige tijd het werk kan hervatten. Indien de kandidaat het werk hervat, kan na overleg met de rector of de secretaris van het examen de gemiste tijd aan het einde van de zitting worden ingehaald. Indien de kandidaat het werk niet kan hervatten, kan de inspecteur, zo mogelijk mede op grond van een medische verklaring, beslissen dat het voor een deel gemaakte werk ongeldig is. De kandidaat mag, indien de inspecteur het werk ongeldig verklaart, in het tweede tijdvak opnieuw aan de desbetreffende zitting deelnemen.

14. Een kandidaat is verantwoordelijk voor het inleveren van zijn gehele en complete werk bij een van de toezichthouders. Deze controleert het werk op naam en nummer, waarna hij de kandidaat toestaat het examenlokaal te verlaten.
15. Kandidaten mogen na inlevering van het werk de zaal verlaten vanaf een uur na de opening van de zitting tot een kwartier voor het einde van de zitting. Gedurende het laatste kwartier van de zitting verlaat, om onnodige ordeverstoring te voorkomen, geen der kandidaten de examenzaal.
16. De examenopgaven mogen niet voor het beëindigen van de zitting buiten de examenzaal gebracht worden. Deze regel geldt ook voor uitwerk- of kladpapier. De opgaven, en het uitwerk- en kladpapier, mogen na afloop van de zitting door de kandidaten worden opgehaald op een vooraf bekend gemaakte plaats.
17. Gemaakt werk dat eenmaal de examenzaal heeft verlaten, mag niet meer worden ingeleverd. Het mag niet meer door de surveillerende docent worden ingenomen. Een kandidaat, die de zaal verlaten heeft, mag niet meer worden toegelaten, ook niet wanneer hij buiten de zaal constateert, dat hij niet alle opgaven heeft gemaakt.
18. Eenmaal gemaakt en ingeleverd werk behoudt zijn geldigheid.

Artikel 21: Gecommitteerden

1. Het bevoegd gezag wijst, na koppeling van de scholen door DUO, voor elke school voor vwo, havo of vmbo één of meer gecommitteerden aan. De aanwijzing geldt tot de afloop van de herkansing. Indien de Minister er om verzoekt, stelt het bevoegd gezag gecommitteerden ter aanwijzing voor.
2. Indien het bevoegd gezag een leraar van een school heeft aangewezen als gecommitteerde ten behoeve van een andere school, draagt het bevoegd gezag van de eerstgenoemde school er zorg voor, dat de leraar de uit die aanwijzing voortvloeiende verplichtingen nakomt.

Artikel 22: Correctie centraal examen

1. De rector doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator in het desbetreffende vak. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de rector. De examinerator past bij zijn beoordeling de normen toe alsmede de regels voor het bepalen van de score die zijn voorgeschreven door de CEVO.
2. De rector doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score, bedoeld in het eerste lid, onverwijld aan de betrokken gecommitteerde toekomen.
3. De gecommitteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past bij zijn beoordeling de regels voor het bepalen van de score, bedoeld in het eerste lid toe.
4. De gecommitteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommitteerde.

Artikel 23: Vaststelling cijfer centraal examen

1. De examiner en de gecommiteerde stellen in onderling overleg de score voor het centraal examen vast.
2. Indien de examiner en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examiner. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke gecommiteerde aanwijzen. De beoordeling van de derde gecommiteerde komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.
3. Het cijfer wordt afgeleid uit de door het CEVO beschikbaar gestelde omrekenings-tabellen.

Artikel 24: Verhinderung centraal examen

1. Indien een kandidaat om een geldige reden, ter beoordeling van de rector, is verhinderd bij één of meer toetsen in het eerste tijdvak tegenwoordig te zijn, wordt hem in het tweede tijdvak de gelegenheid gegeven het centraal examen voor ten hoogste twee toetsen per dag te voltooien.
2. Indien een kandidaat in het tweede tijdvak eveneens verhinderd is, of wanneer hij het centraal examen in het tweede tijdvak niet kan voltooien, wordt hij in de gelegenheid gesteld in het derde tijdvak ten overstaan van de staatsexamencommissie zijn eindexamens te voltooien.
3. De kandidaat meldt zich zo spoedig mogelijk door tussenkomst van de rector aan bij de voorzitter van de desbetreffende staatsexamencommissie. In dat geval deelt de rector aan de commissie mede welke cijfers de kandidaat voor het schoolexamen en het eventueel reeds afgelegde gedeelte van het centraal examen heeft behaald, alsmede de bijzondere omstandigheden die een afwijkende wijze van examineren rechtvaardigen.
4. Na afloop van het derde tijdvak deelt de staatsexamencommissie het resultaat mede aan de rector.

Hoofdstuk 5: Uitslag, herkansing, diplomering

Artikel 25: Eindcijfer eindexamen

1. Het eindcijfer voor alle vakken van het eindexamen wordt uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks van 1 tot en met 10.
2. De examinerator bepaalt het eindcijfer voor een vak op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen. Is dit gemiddelde niet een heel getal, dan wordt het, indien het eerste cijfer achter de komma 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien het eerste cijfer achter de komma 5 of meer is, naar boven afgerond.
3. Indien in een vak alleen een schoolexamen is gehouden, is het cijfer voor het schoolexamen tevens het eindcijfer, met dien verstande dat het wordt afgerond tot een geheel cijfer, waarbij uitsluitend gekeken wordt naar de eerste decimaal.
4. Voor de rekentoets is door het Cito een geheel cijfer toegekend uit de reeks van 1 tot en met 10.

Artikel 26: Vaststelling uitslag

De rector en de secretaris van het eindexamen stellen de uitslag vast met inachtneming van artikel 25. Indien dat nodig is om de kandidaat te laten slagen, betrekken de rector en de secretaris van het eindexamen een of meer eindcijfers van de vakken niet bij de bepaling van de definitieve uitslag. De overgebleven vakken dienen een eindexamen te vormen.

Artikel 27: Uitslag

1. Voor kandidaten voor het eindexamen vmbo gelden vanaf het examen van 2017 de volgende eisen:
  - de kandidaten moeten voor de toetsen van het centraal examen over het totaal van alle vakken gemiddeld tenminste 5.50 behaald hebben
  - het eindcijfer voor het vak Nederlands is minstens een 5
  - de rekentoets is afgelegdAls de kandidaat aan bovenstaande eisen voldoet, is de kandidaat geslaagd indien hij:
  - a. voor ten hoogste één van zijn examenvakken het eindcijfer 5 heeft behaald en voor zijn overige examenvakken een 6 of hoger, of
  - b. voor ten hoogste één van zijn examenvakken het eindcijfer 4 heeft behaald en voor zijn overige examenvakken een 6 of hoger waarvan ten minste één 7 of hoger, of
  - c. voor twee van zijn examenvakken het eindcijfer 5 heeft behaald en voor zijn overige examenvakken een 6 of hoger waarvan ten minste één 7 of hoger.
2. In aanvulling op het eerste lid geldt tevens dat voor de vakken lichamelijke opvoeding en het kunstvak uit het gemeenschappelijke deel en voor het profielwerkstuk de kwalificatie “voldoende” of “goed” is behaald.
3. Bij de uitslagbepaling voor een kandidaat die eindexamen havo of vwo afgelegd heeft, speelt het zogenoemde combinatiecijfer een rol. Op de havo, het atheneum en het gymnasium is het combinatiecijfer het gemiddelde van het eindresultaat voor maatschappijleer en het profielwerkstuk. Voor het berekenen van het combinatiecijfer worden de op de cijferlijst vermelde afgeronde cijfers (bestaande uit gehele getallen) gemiddeld. Vervolgens wordt het gemiddelde weer afgerond op het nabij liggende gehele getal. Dat gebeurt zoals beschreven in artikel 25, lid 2.
4. Voor kandidaten voor het eindexamen havo gelden vanaf het examen van 2017 allereerst de volgende eisen:
  - de kandidaten moeten voor de toetsen van het centraal examen over het totaal van alle vakken gemiddeld tenminste 5.50 behaald hebben

- de rekentoets is afgelegd
- de eindcijfers voor de vakken Nederlands, Engels en wiskunde zijn minstens een 5 en er is maximaal één 5 als eindcijfer toegestaan voor deze drie vakken (dit heet de kernvakkenregeling)

Als de kandidaat aan bovenstaande eisen voldoet, is de kandidaat geslaagd indien hij:

- voor alle vakken een 6 of meer heeft behaald of
- voor één vak een 5 heeft behaald en voor alle overige vakken een 6 of meer heeft behaald of
- voor één vak een 4 heeft behaald en voor alle overige vakken een 6 of meer heeft behaald en het gemiddelde van alle cijfers tenminste 6,0 bedraagt of
- voor twee vakken een 5 heeft behaald en voor alle overige vakken een 6 of meer heeft behaald en het gemiddelde van alle cijfers tenminste 6,0 bedraagt of
- voor één vak een 4 en voor één vak een 5 heeft behaald, en voor alle overige vakken een 6 of meer heeft behaald en het gemiddelde van alle cijfers tenminste 6,0 bedraagt

5. Voor kandidaten voor het eindexamen vwo gelden vanaf het examen van 2017 allereerst de volgende eisen:

- de kandidaten moeten voor de toetsen van het centraal examen over het totaal van alle vakken gemiddeld tenminste 5.50 behaald hebben
- de eindcijfers voor de vakken Nederlands, Engels en wiskunde en voor de rekentoets zijn minstens een 5 en er is maximaal één 5 als eindcijfer toegestaan voor de drie vakken Nederlands, Engels en wiskunde en de rekentoets (dit heet de kernvakkenregeling)

Als de kandidaat aan bovenstaande eisen voldoet, is de kandidaat geslaagd indien hij:

- voor alle vakken een 6 of meer heeft behaald of
- voor één vak een 5 heeft behaald en voor alle overige vakken een 6 of meer heeft behaald of
- voor één vak een 4 heeft behaald en voor alle overige vakken een 6 of meer heeft behaald en het gemiddelde van alle cijfers tenminste 6,0 bedraagt of
- voor twee vakken een 5 heeft behaald en voor alle overige vakken een 6 of meer heeft behaald en het gemiddelde van alle cijfers tenminste 6,0 bedraagt of
- voor één vak een 4 en voor één vak een 5 heeft behaald, en voor alle overige vakken een 6 of meer heeft behaald en het gemiddelde van alle cijfers tenminste 6,0 bedraagt

6. In aanvulling op het vierde en vijfde lid geldt dat het vak lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel van elk profiel en het vak CKV –indien gevolgd- moeten zijn beoordeeld als “voldoende” of “goed”. Bovendien mag geen van de eindcijfers van de onderdelen van het zogenoemde combinatiecijfer lager zijn dan 4.

7. Zodra de eindcijfers en indien mogelijk de uitslag is vastgesteld, maakt de rector deze schriftelijk aan iedere kandidaat bekend, onder mededeling van het in artikel 28 bepaalde. De uitslag is de definitieve uitslag indien artikel 28, eerste lid, geen toepassing vindt.

8. **De manier waarop de rekentoets na 2017 meetelt in de zak/slaagregeling wordt regelmatig aangepast. Of bovenstaande regelingen in 2018 en 2019 nog gelden, is nu nog niet duidelijk.**

Artikel 28: Herkansing centraal examen

1. Elke kandidaat mag na de eerste uitslagbepaling voor één vak deelnemen aan het centraal examen, voor zover dat mogelijk is, in een volgend tijdvak van hetzelfde examenjaar. Het betreffende vak moet betrokken zijn geweest bij het vaststellen van de eerste uitslag.
2. De kandidaat stelt de rector voor een door deze laatste te bepalen dag en tijdstip schriftelijk in kennis van gebruikmaking van het in het eerste lid bedoelde recht.
3. Door het vragen van een herkansing wordt de uitslag een voorlopige.

4. Behaalt de kandidaat een hoger cijfer dan voor de eerste uitslagbepaling, dan geldt dat hogere cijfer. Behaalt de kandidaat bij deze herkansing een lager cijfer, dan geldt het eerder behaalde hogere cijfer.
5. Na afloop van de herkansing wordt de uitslag definitief vastgesteld met overeenkomstige toepassing van artikel 24 en 25 en wordt deze schriftelijk aan de kandidaat bekendgemaakt.

Artikel 29: Diploma en cijferlijst

1. De rector reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke kandidaat die eindexamen heeft afgelegd, een cijferlijst uit waarop voor zover van toepassing zijn vermeld:
  - a. de cijfers voor het schoolexamen en de cijfers voor het centraal examen,
  - b. op vwo en havo de vakken en het onderwerp of de titel van het profielwerkstuk, alsmede het cijfer voor het profielwerkstuk
  - c. op het vmbo het thema van het profielwerkstuk, alsmede de beoordeling van het profielwerkstuk,
  - d. de beoordeling van de vakken culturele en kunstzinnige vorming en lichamelijke opvoeding in vwo en havo,
  - e. de beoordeling van het kunstvak en het vak lichamelijke opvoeding uit het gemeenschappelijk deel van de leerweg vmbo.
  - f. de eindcijfers voor de examenvakken,
  - g. het combinatiecijfer in vwo en havo, alsmede
  - h. de uitslag van het eindexamen.
  - i. de uitslag van de rekentoets
2. De rector reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke voor het eindexamen geslaagde kandidaat, daaronder mede begrepen de kandidaat die zijn eindexamen met gunstig gevolg heeft voltooid ten overstaan van de staatsexamencommissie, een diploma uit, waarop het profiel of de profielen zijn vermeld die bij de uitslag zijn betrokken. Op het diploma vmbo is de leerweg vermeld die bij de uitslag is betrokken.
3. Indien een kandidaat in meer vakken examen heeft afgelegd dan in de vakken die tenminste samen een eindexamen vormen, worden de vakken die niet bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken, op de cijferlijst vermeld, tenzij de kandidaat daartegen bedenkingen heeft geuit.
4. Vakken waarvoor de kandidaat is vrijgesteld bij het examen, worden zonder vermelding van een cijfer vermeld op de cijferlijst
5. De rector en de secretaris van het eindexamen tekenen de diploma's en de cijferlijsten.

Artikel 30: Slotbepaling

De rector kan in buitengewone situaties, met het oog op recht en billijkheid, besluiten af te wijken van een of meer artikelen uit dit examenreglement.

Ede, september 2016